

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/13/2020
Identifikačné číslo spisu: 1303899226
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1303899226.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J.. Y. Y., trvale bytom v Ž., V. R. E. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou v Žiline, Na Priekope 174/13, proti žalovaným 1/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2 a 2/ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 15Ct/22/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2019 sp. zn. 8Co/264/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná 1/ má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 9. decembra 2011 č. k. 15Ct 22/2003-620 vyslovil, že práva žalobcu priznané § 11 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. z.“), článkami 16 ods. 1, 19 ods. 2, 21 ods. 3 a 22 ods. 2 Ústavy (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej tiež len „Dohovor“) boli porušené odposluchmi telefonických rozhovorov žalobcu orgánmi žalovanej 1/ (výrok 1. rozsudku), v tom, že žalovaná 1/ nezabezpečila bezpečné uloženie prepisov telefonických rozhovorov žalobcu (výrok 2.) a tým, že žalovaná 1/ nevykonávala efektívne vyšetrovanie vo veci zverejnenia prepisu telefonických rozhovorov žalobcu (výrok 3.). V bodoch 1 a 5 (týkajúcich sa požiadavky žalobcu na vyslovenie porušenia práv žalobcu priznaných mu vyššie označenými ustanoveniami O. z., Ústavy a Dohovoru aj rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. apríla 1999 sp. zn. 0029/99, resp. na vyslovenie porušenia takýchto práv aj žalovaným 2/ tým, že toto nezabezpečilo bezpečné uloženie prepisov telefonických rozhovorov žalobcu - výroky 4. a 5. rozsudku) žalobu zamietol; žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 199.163,51 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok 6.) a napokon vyslovil, že o trovách konania sa rozhodne až po právoplatnosti rozsudku. V rozsudku právne zdôvodnenom ustanoveniami §§ 11, 13,

100 a 101 O. z., čl. 16 ods. 1, 19 ods. 2, 21 ods. 3 a 22 ods. 2 Ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru konštatoval dôvodnosť žaloby (v prevažnej časti), danú zásahmi do súkromia, korešpondencie i nedotknuteľnosti obydľia žalobcu, pričom legitímny a v podmienkach demokratickej spoločnosti akceptovaný cieľ sledovaný udelením súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačných prevádzok sa stratil zaslaním prepisov telefonických rozhovorov neoprávnenej osobe (novinárke) a ich zverejnením. U žalobcu ako sudcu šlo podľa súdu prvej inštancie o osobu absolútneho verejného záujmu (z pohľadu práva verejnosti na informácie o nej alebo z pohľadu jej ochrany? - otázka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“) a za primeranú tak bolo treba považovať náhradu nemajetkovej ujmy v prisúdenej výške (v ktorom prípade inak podľa všetkého súdu prvej inštancie uniklo, že žalobca od každého z pôvodných troch žalovaných bez zrejmeho statusu nerozlučných spoločníkov požadoval 100.000 € - pozn. najvyššieho súdu). Dôvodnou podľa súdu prvej inštancie nebola námietka premlčania vznesená žalovaným 1/, pretože k podaniu žaloby došlo 29. októbra 2002 ešte pred začatím plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť až od získania žalobcom vedomosti o plnom znení prepisov jeho telefonických rozhovorov na pojednávaní súdu prvej inštancie vo veci sp. zn. 27C/11/2000 a daná bola tiež vecná (tzv. pasívna) legitimácia štátu, keď k zásahu do osobnostných práv žalobcu prišlo konaním neznámeho policajta (príslušníka Policajného zboru), ktorého ústredným orgánom štátnej správy je ministerstvo vnútra a to zastupuje štát, argumentoval tiež súd prvej inštancie, poukazujúci napokon - vo vzťahu k podmienkam úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch - na celý rad rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, všetkých troch najvyšších súdov niekdajšej československej federácie, najvyššieho súdu, Najvyššieho súdu Českej republiky i časť odbornej literatúry.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolačí súd“) rozsudkom z 3. mája 2016 sp. zn. 8Co/480/2015 na odvolanie žalovanej 1/ rozsudok súdu prvej inštancie (v spojení s opravným uznesením a doplniacim rozsudkom k nemu) podľa § 220 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O. s. p.“) zmenil zamietnutím žaloby aj voči odvolateľke, majúcej aj s poukazom na ustanovenia § 11 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, § 18 ods. 2 písm. d/ O. z. v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách, § 21 O. z. a § 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore za to, že v tomto prípade nie je daná zodpovednosť štátu za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu a teda ani pasívna legitimácia štátu (keď už prvoinštančný súd správne ustálil, že k protiprávnemu konaniu došlo zo strany príslušníkov Policajného zboru, ktorého ústredným orgánom štátnej správy je ministerstvo vnútra, vystupujúce v procesnom postavení žalovaného 2/ a disponujúce statusom samostatnej právnickej osoby s vlastnou právnou subjektivitou, nesprávne však z tohto vyvodil záver o zodpovednosti štátu).

3. Najvyšší súd uznesením z 25. júla 2018 sp. zn. 4 Cdo 22/2017 na dovolanie žalobcu takýto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, stotožňujúc sa so žalobcom v tom, že postupom odvolacieho súdu, spočívajúcim vo vydaní tzv. prekvapivého rozhodnutia, založeného na nových (prvoinštančným súdom nepoužitých) dôvodoch bez vyzvania na vyjadrenie sa k možnému použitiu dosiaľ nepoužitého ustanovenia právneho predpisu (v zmysle § 382 Civilného sporového poriadku - zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej tiež len „C. s. p.“) došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces (podľa § 420 písm. f/ C. s. p.).

4. Odvolačí súd nato výzvou z 22. februára 2019 strany sporu v zmysle § 382 C. s. p. vyzval na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovení uvedených (nech aj len v podobe odkazov) v jeho zrušenom rozsudku a tiež § 420 ods. 2 a § 853 O. z., § 16 písm. d/ zákona SNR č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky a § 6 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a po obdržaní vyjadrení aj ďalším (celkovo už v poradí tretím) rozsudkom z 30. apríla 2019 sp. zn. 8Co/264/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej (vyhovujúcej) časti zmenil tak, že zamietol žalobu proti žalovanej 1/ a tejto strane sporu nepriznal náhradu trov konania. Zotrval na tom, že žalovaná 1/ (štát) nie je vo vzťahu k nároku urobeným

predmetom žaloby nositeľom vecnej legitímácie, pričom na podporu svojej argumentácie citoval aj časti z odôvodnení rozhodnutí najvyššieho súdu z 26. septembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 176/2012 (uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 127/2014), z 30. júla 2008 sp. zn. 3 Cdo 201/2007 a zo 17. októbra 2018 sp. zn. 3 Cdo 131/2017, podľa ktorých treba taktiež dôsledne rozlišovať medzi štátom a pôvodcami prípadných neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti v osobách orgánov štátu s vlastnou právnou subjektivitou, ako aj medzi nárokmi vyplývajúcimi z práva na ochranu osobnosti a nárokmi na náhradu škody (nech aj spôsobenej pri výkone verejnej moci).

5. Aj proti takémuto rozsudku podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť opätovne vyvodzoval ako z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., tak aj z § 421 ods. 1 písm. a/ rovnakého zákona. Odvolací súd sa podľa neho opätovne dopustil už skôr mu dôvodne vytknutej tzv. zmätočnej vady, spočívajúcej v porušení (postupom súdu) práva žalobcu na spravodlivý proces, keď v poradí prvé rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto veci (rozsudok z 2. decembra 2010 sp. zn. 6 Co 46/10) pasívnu legitímáciu štátu nespochybnilo a opätovné zamietnutie žaloby je preto o to viac prekvapivým, zvlášť ak za splnenie tzv. mandukčnej povinnosti súdu nemožno považovať jeho druhý (dovolacím súdom zrušený) rozsudok a ani uvedenie vo výzve v zmysle § 382 C. s. p. celého radu ustanovení vrátane takých, ktorých použitie v tejto veci neprichádzalo do úvahy. Pri riešení otázky pasívnej legitímácie štátu za zásahy do osobnostných práv žalobcu sa potom odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v tomto prípade reprezentujú jeho rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 66/2009, 1 Cdo 38 /2011, 2 MCdo 6/2014 a 7 Cdo 257/2014, pričom názor totožný s tým dovolateľovým vyslovili tiež Ústavný súd Slovenskej republiky (I. ÚS 430/2011) aj Najvyšší súd Českej republiky (30 Cdo 2925/2006 a 30 Cdo 1638/2007).

6. Žalovaná 1/ navrhla dovolanie odmietnuť, nesúhlasiac s názorom dovolateľa o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (keď odvolací súd sa podľa nej naopak ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu držal, túto však predstavujú iné než dovolaním uvádzané - a aj v napádanom rozsudku odvolacieho súdu uvádzané - rozhodnutia) a nejde tu podľa nej ani o žiaden prípad prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom možnosť odvolacieho súdu revidovať svoj vlastný názor nepodlieha žiadnemu zákonnému obmedzeniu (ako to sformuloval aj Krajský súd v Trenčíne v inej veci rovnakých sporových strán, vedenej ním pod sp. zn. 6Co/318/2017).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia tiež podmienky jej zastúpenia advokátom, na ktorom by inak v tejto veci pre zákonom predpísané vysokoškolské právnické vzdelanie žalobcu ani nebol dôvod trvať (§ 429 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ C. s. p.), skúmal predovšetkým bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) prípustnosť dovolania. Dospel pritom k záveru, že ani pri jednom z dovolaním uvádzaných dôvodov jeho prípustnosti nemožno dať dovolateľovi za pravdu a dovolanie preto treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie, prečo tu bol namieste práve takýto záver (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.), uvádza nasledovné :

K tvrdenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 382 C. s. p. ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (v ktorom prípade sa inak pre úplnosť žiada uviesť, že obsahovo identickú úpravu obsahovalo aj ustanovenie § 213 ods. 2 O. s. p., platné a účinné aj v čase rozhodovania v poradí druhým rozsudkom odvolacieho súdu v

tejto veci, ktorým - a nie dnes platným § 382 C. s. p. - sa preto malo argumentovať aj v uznesení najvyššieho súdu, ktorým bol taký rozsudok zrušený).

10. Druhé z práve odcitovaných ustanovení je praktickým prevzatím (do rekodifikácie civilného sporového procesu) už skôr platnej úpravy, podľa ktorej odvolací súd má eliminovať jav svojho pre strany prekvapivého rozhodnutia za pomoci ich upozornenia na možnosť použitia dosiaľ nepoužitého ustanovenia právneho predpisu, pokiaľ takéto ustanovenie (resp. aj súbor viacerých do úvahy prichádzajúcich ustanovení) považuje za relevantné (na vec sa vzťahujúce a aj pre jej náležité, teda dostatočne úplné právne posúdenie rozhodujúce) a poskytnutia im tiež možnosti, aby sa k možnému použitiu takéhoto ustanovenia (ustanovení) vyjadrili (v tejto súv. por. § 213 ods. 2 O. s. p.). Platí tu pritom presný opak toho, čo v kuchyni, teda že menej problematickým sa bude javiť obrazné „presolenie“ než „nedosolenie“ (rozumej uvedenie skôr nepoužitých ustanovení vo väčšom než napokon použitom rozsahu a nie naopak) a dovolací súd vo svojej skoršej rozhodovacej činnosti sformuloval (v tejto súvislosti porovnaj najmä uznesenie z 23. januára 2019 sp. zn. 3 Cdo 9/2018, ktoré inak prešlo aj testom ústavnej konformity v konaní Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 193/2019) tiež ďalší záver, podľa ktorého odvolací súd v rámci plnenia si povinnosti podľa § 382 C. s. p. (skôr § 213 ods. 2 O. s. p.) ustanovenie (a-) podľa neho významné a v skoršom konaní nepoužité nemá povinnosť zasadiť aj do príslušného vecného kontextu, teda stranám oznámiť či prinajmenšom naznačiť, ako takúto úpravu či už samu osebe alebo v spojení s ďalšími skôr použitými ustanoveniami hodlá aplikovať na konkrétny posudzovaný prípad. Z pohľadu predvídateľnosti rozhodovania súdov nežiaducu prekvapivosť totiž zákon spája len s rizikom použitia skôr nepoužitej právnej úpravy bez poskytnutia stranám možnosti argumentovať tiež v smere významnosti (alebo naopak nevýznamnosti) takejto skôr nepoužitej úpravy, od odvolacieho súdu však nevyžaduje obrazné „odkrytie kariet“ tým, že stranám sporu objasní i dôvody, pre ktoré považuje skôr nepoužitú úpravu za rozhodujúcu, resp. im tiež ozrejní (viac či menej detailne), aké je podľa neho správne, teda dostatočne komplexné a na všetky prípadné otázky pomýšľajúce právne posúdenie veci. Takáto úprava má svoju logiku nielen preto, že aj súd prvej inštancie má povinnosť uviesť len predbežné právne posúdenie veci a je zjavne vecou kvality, ucelenosti a objektívnej uspokojivosti prípadnej následnej oponentúry voči takémuto právnemu posúdeniu veci, či ju súd pri konečnom rozhodovaní akceptuje (a od predbežného právneho názoru ustúpi) alebo si naopak svoj názor podrží (v tomto prípade s uzročením o logickom dôsledku takéhoto počínania v podobe odvolania strany, ktorej argumentáciu neprijal); ale najmä preto, že náprave prípadných nedostatkov (spravidla medzier) v právnom posudzovaní veci odvolacím súdom zásadne neslúži dovolanie pre zmatečnosť (podľa § 420 C. s. p.), ale dovolanie podávané z iného dôvodu, ktorým je práve nesprávne vyriešenie otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (podľa § 421 C. s. p.).

11. Výzva odvolacieho súdu stranám podľa § 382 C. s. p. inak nie je len prostriedkom k zamedzeniu prekvapivým rozhodnutiam, ale odvolaciemu súdu po urobení si ním predbežného záveru o dostatku skutkových zistení pre konečné rozhodnutie a o správnosti (resp. nesprávosti či ešte presnejšie neúplnosti) právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie slúži aj ako nástroj na zistenie správnosti (úplnosti) právneho nazerania na posudzovaný problém ním samotným (tým, že je tu možnosť strán sporu upozorniť ešte i na ďalšie než výzvou naznačené právne súvislosti posudzovania veci), ako aj na poskytnutie stranám sporu v odvolacom konaní možnosti ešte ostatný raz argumentovať tiež skutkovo (tým, že v závislosti na celkom alebo čiastočne odchylnom právnom nazeraní na problém dôjde k upozorneniu na prípadné medzery v skutkových zisteniach, v tomto prípade však so zreteľom k úprave odvolacieho konania i s preukázaním skoršej nemožnosti prípadné dôkazy navrhnúť už v konaní pred súdom prvej inštancie).

12. Z pohľadu zachovania štandardov spravodlivého procesu tentoraz nešlo odvolaciemu súdu v jeho postupe nič vytknúť, na čom nič nemenilo ani subjektívne presvedčenie žalobcu o nevýznamnosti viacerých ustanovení uvedených vo výzve podľa § 382 C. s. p. či jeho snaha presvedčať o správnosti toho rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sa k otázke pasívnej legitimácie štátu tak kategoricky, ako ostatný rozsudok, nevyjadrilo. Na prekvapivosť tu nešlo usudzovať ani preto, že odvolací súd svoj názor o nedostatku pasívnej legitimácie štátu, ktorý si napokon podržal, dostatočne zrozumiteľne odôvodnil už v tom rozsudku, ktorý mu najvyšší súd zrušil a v ďalšom konaní sa možnosť, že odvolací súd od názoru

ním vysloveného skôr ustúpi, stala rovnocennou s inou z logicky veci protichodnou možnosťou, že sa tak nestane (pričom práve v dôsledku zrušenia skoršieho rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolacom konaní mali obe strany dostatok času i priestoru pripraviť sa na jednu i druhú možnosť).

K tvrdenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

13. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolaním v prejednávanej veci nastolená právna otázka (existencie pasívnej legitímácie štátu v konaní o ochranu osobnosti, ktorým sa sleduje reparácia zásahu do osobnostných práv orgánom štátu) je otázkou v judikatúre najvyššieho súdu už riešenou a z pohľadu možného naplnenia niektorej zo skutkových podstát nesprávneho právneho posúdenia veci, urobených súčasťou jednotlivých písmen v rámci ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. tu jednoznačne ide o prípad podľa písmena a/, na úspešné spochybnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dovolaním sa však v tomto prípade vyžaduje I. poskytnutie (dovolateľom) dostatku argumentov na podporu jeho tvrdenia, že ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu reprezentujú práve tie rozhodnutia, na ktoré sa v dovolaní poukazuje a II. preukázanie stavu odklonenia sa odvolacieho súdu pri posudzovaní veci dovolateľa od takejto ustálenej rozhodovacej praxe. U dovolania, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., pritom podobne ako u dovolaní pre zmätočnosť (podľa § 420 C. s. p.) treba mať za to, že tu prípustnosť a dôvodnosť dovolania idú „takpovediac ruku v ruke“ a platí, že ak je dovolanie prípustným, je aj dôvodným (ktorý vzťah tu naopak nie je u dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ C. s. p., kde súhlas odvolacieho súdu s tvrdením o doterajšom neriešení ním nastolenej a pre rozhodnutie významnej právnej otázky ani jeho súhlas s iným tvrdením o rozdielnosti prístupu odvolacieho súdu k riešeniu rozhodnej právnej otázky nemajú automaticky za následok stotožnenie sa s ďalším súvisiacim tvrdením dovolateľa, že takúto otázku odvolací súd v intenciách konkrétnej posudzovanej veci vyriešil nesprávne).

15. V prejednávanej veci sa ale dovolateľovi podľa názoru odvolacieho súdu nepodarilo preukázať ani jeden z vyššie naznačených atribútov prípustnosti (a ako už bolo uvedené aj dôvodnosti) jeho dovolania.

16. Súhlasí totiž treba s odvolacím súdom aj žalovanou 1/ najmä v tom, že výrazom ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vo vzťahu k otázke pasívnej legitímácie štátu, resp. štátnych orgánov s vlastnou právnou subjektivitou pri zásahoch do osobnostných práv, ku ktorým prichádza v rámci činnosti štátnych orgánov nie sú rozhodnutia uvádzané dovolateľom, ale ním je celkom iná skupina rozhodnutí vrátane tých uvádzaných v napádanom rozsudku odvolacím súdom (do ktorej patria aj ďalšie, v tejto súvislosti porovnaj napr. uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2019 sp. zn. 7 Cdo 188/2017).

17. Aj v prejednávanej veci totiž platí, že ak nároky žalobcu z časového hľadiska spadali ešte do doby účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (čiže do doby pred nadobudnutia účinnosti novšieho zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci) a v právnej teórii ani súdnej praxi prakticky niet sporu o možnosti uplatňovania prípadných nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy z takéhoto obdobia, majúcich pôvod v postupoch orgánov štátu označiteľných prinajmenšom za problematické, výlučne na základe ustanovení O. z. o ochrane osobnosti (pominúc na tomto mieste Dohovor ako len rámcovú úpravu bez priamej vnútroštátnej regulácie v jej rámci všetkých súvisiacich otázok), najkomplexnejšie túto problematiku riešili práve rozhodnutia najvyššieho súdu z konaní jeho sp. zn. 3 Cdo 201/2007, 3 Cdo 176/2012 a 7 Cdo 188/2017.

18. Vo veci sp. zn. 3 Cdo 201/2007 (kde všetky sudy v rozhodnom čase riešili prípad požiadaviek žalobcu - súvisiacich so zásahom do jeho osobnostných práv - na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle

ustanovení O. z.) najvyšší súd konštatoval, že žalovaná (Slovenská republika, konajúca prostredníctvom ministerstva spravodlivosti, teda štát) nie je v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy pasívne legitimovaná, lebo v danom skutkovom rámci ju (štát) nemožno považovať za subjekt, ktorý zasiahol do osobnostných práv žalobcu. Vo vzťahu k požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy okrem toho dovolací súd poznamenal, že i keby žaloba na ochranu osobnosti podaná podľa ustanovení O. z. smerovala proti pasívne legitimovanému subjektu, nemohla byť úspešná, lebo „niektoré zásahy do osobnosti fyzickej osoby, i keď sa zdanlivo javia ako odporujúce objektívnemu právu, nemožno považovať za neoprávnené vtedy, keď sú dané okolnosti vylučujúce neoprávnenosť zásahu. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde napríklad vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh vyplývajúcich zo zákona. Dochádza tu k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho aj podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby (§ 11 O. z.) sú vykonávané v medziach zákona; na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby“.

19. V súvislosti s existenciou práve v podstatnom citovaného rozhodnutia zaiste nie je bez významu, že na záveroch v ňom vyslovených najvyšší súd zotrval a tieto nielen vo vzťahu k otázke pasívnej legitimácie štátu za zásah do práva na ochranu osobnosti, ale aj vo vzťahu k otázke podmienky neoprávnenosti zásahu zopakoval v inom svojom rozsudku sp. zn. 3 Cdo 176/2012 z 26. septembra 2013, uverejnenom ako judikát R 127/2014 (v tomto prípade inak vo veci najviac vykazujúcej parametre zhody s tentoraz prejednávanou vecou, v ktorej žalobca svoje požiadavky súbežne nasmeroval voči Slovenskej republike, konajúcej prostredníctvom Národnej banky Slovenska a samotnej Národnej banke Slovenska a súdy tak boli povinné vyriešiť otázku, ktorý z takýchto dvoch subjektov má byť považovaný za nositeľa pasívnej legitimácie).

20. Pretože odvolací súd sa rozsudkom napádaným dovolaním v prejednávanej veci od takýchto rozhodnutí dovolacieho súdu neodklonil, ale naopak si z nich osvojil kľúčové závery o možnosti úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti len voči pôvodcovi zásahu, považovateľného za neoprávnený, a o potrebe rozlišovania medzi štátom (právnickou osobou sui generis podľa § 21 O. z.) a štátnymi orgánmi s často priznaným a niekedy i nepriznaným statusom právnickej osoby a na tieto závery objektívne akceptovateľným spôsobom nadviazal aj v ním posudzovanej veci (v ktorej najmä dostatočne zrozumiteľne vysvetlil, prečo za nositeľa pasívnej legitimácie nejde považovať štát, ak medzi ním a faktickým pôvodcom zásahu je ešte ďalší medzičlánok so statusom právnickej osoby, ktorý môže sám niesť zodpovednosť), bolo treba prisvedčiť žalovanej 1/, že v tomto prípade dovolateľ nepreukázal splnenie žiadneho zo zákonných predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., priblížených pod 14. zhora.

21. Jediným možným procesným dôsledkom neopodstatneného namietania či už vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., tak aj nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a/ rovnakého zákona tak bolo odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ C. s. p. a dovolací súd preto rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto jeho uznesenia.

22. Na margo pre žalobcu nepochybne neuspokojivého výsledku konania pred odvolacím súdom (po ktorého rozhodnutí došlo k právoplatnému zamietnutiu žaloby voči obom žalovaným, u ktorých žalobca na žalobe zotrval) sa pritom žiada uviesť, že takýto stav bol logickým dôsledkom nepodania žalobcom (čo i len z opatrnosti) vlastného odvolania, ktorým by sa domáhal (samozrejme len pre prípad konštatovania nedostatku pasívnej legitimácie štátu) uloženia povinnosti tomu, koho bude v konečnom dôsledku súd (tu rozumej odvolací) považovať za účastníka v žalobe uvádzaného právneho vzťahu.

23. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil neprípustným dovolaním žalobca a nárok na náhradu trov tohto konania vznikol jeho procesnej súperke (§ 453 ods. 1 v spojení s § 256 ods.

1 C. s. p. per analogiam).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.